

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălnăitatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Inalta Curte de casație și justiție, secția II : *Direcția generală a C. F. R. cu Iancu Ițic și Bercovici & Spetter.*

Curtea de apel din București, secția I : *Mândica Donici cu Volf Dulberg și Max Schildhaus.*

Tribunalul județului Ilfov, secția I : *Mândica Donici cu soțul său Căpitan Em. Donici.*

Judecătoria ocolului Zeletin, jud. Tecuci : *Iancu M. Ilie cu Costache Mazariciu.*

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția II

Audiența de la 4 Iulie 1901

Președenția D-lui GR. LAHOVARI, Președinte

Direcția Generală a C. F. R. cu Iancu Ițic și Bercovici & Spetter

Direcțiunea căilor ferate române.—Transport.—Marfă expediată cu ramburs. — Neplata rambursului. — Predarea mărfii în mâna destinatarului de către direcție în loc de a o înapoia expeditorului.—Culpa direcției.—Responsabilitate.—Chemare în garanție a destinatarului de către direcție. — Dacă direcția este în drept a face aceasta sau a face un deosebit proces destinatarului.— (Art. 43 și 53 din regul. de transport pe căile ferate; art. 421 din Codul comercial; art. 996 Cod civil; art. 112 din Pr. civilă).

Direcțiunea generală a căilor ferate române primind, spre expediere, o marfă trimisă unei persoane contra ramburs, și predând acestei persoane marfa de și a refuzat a plăti rambursul, în loc să înapoieze marfa expeditorului, prin această direcție este în culpă și deci responsabilă de prejudiciul cauzat expeditorului acelei mărfi.

In acest caz însă, dacă direcția este chemată în judecată de către expeditorul mărfii, densa este în drept a chema în garanție pe primitorul mărfii care a primit-o fără a achita costul ei, și cum instanțele de fond, pentru o bună judecare a proceselor, sunt obligate a judeca simultaneu toate cesțiunile relative la o acțiune, judecata trebuie să se pronunțe asupra acestei chemări în garanție nepunând refusa această chemare în garanție spre a tri-

mite pe direcție să se judece pe cale principală printr'un deosebit proces, cu cel ce a primit marfa fără să achite rambursul.

Decisiunea 215/901.—Casată sentința tribunalului Vaslui No. 181/900 după recursul făcut de Direcția C. F. R. în proces cu Iancu Ițic și Bercovici & Speter.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. președinte N. Mandrea;

Pe d. avocat P. Capeleanu, din partea Direcțiunii generale a C. F. R., în desvoltarea motivelor de casare; și

Pe d. avocat V. Ulvianu din partea intimatului Iancu Ițic, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului I și II de casare :

I. «Violarea art. 421 din Cod. com., și a art. 53 al. 6 combinat cu art. 43 al. II din regulamentul de transport, de oare-ce dispoziția No. 220 luată de Iancu Ițic ori de cine ar fi fost ea scrisă nu era făcută în conformitate cu aceste texte căci n'a fost reprodusă și pe duplicatul scrisorii de trăsură. Deci această dispozițiune nu putea produce nici un efect și prin urmare noi, cărora ni se impută că nu ne-am conformat ei, nu puteam fi socotiți în culpă».

II. «Exces de putere și violare a art. 735 din Pr. civ., de oare-ce judecătorul de pace și trib. care respingând apelul nostru, adoptă considerentele judecătoriei ca dovadă a conținutului dispozițiunii No. 220 un certificat al primăriei comunei Brodac cu No. 1853/99. Acesta e nul, fiind emanat de la o persoană care nu avea competența de a libera asemenea acte și a face asemenea constatare și deci prin violarea textului citat, instanța judecătorească a putut să'l ia în seamă».

Având în vedere că Iancu Ițic a expediat prin gara Bălteni pe adresa firmei Bercovici & Speter din Galați un număr de 5200 spițe de frasin încărcate cu ramburs, în sumă de lei 327;

Că Direcția căilor ferate române transportând spițele la Galați nu le-a putut preda numitei firme, fiind că a refuzat a le primi;

Că Iancu Ițic a adresat șefului gării Bălteni dispoziția No. 220, prin care pe de o parte cere anularea rambursului, iar pe de alta înapoarea către densul a

acestor spițe; Că serviciul Căilor ferate a anulat rambursul, iar spițele în loc de a le înapoia lui Iancu Ițic le-a predat tot firmei Bercovici & Spetter, fără a lua de la dânsa costul lor pe care Bercovici a refuzat până în prezent a-l plăti și lui Iancu Ițic;

Având în vedere că Direcția căilor ferate nepredând acele lemne lui Iancu Ițic, cum era datoare să facă, ci predându-le altei persoane, s'a constituit prin culpa sa debitoarea prețului lemnului către Iancu Ițic, proprietarul lor, ast-fel că cu drept cuvânt instanțele de fond, a condamnat-o să plătească prețul acestor lemne lui Iancu Ițic, neputând dânsa să aducă prin culpa sa vre un prejudiciu proprietarului lemnului;

Că prin urmare motivele sunt nefondate.

Asupra motivului III de casare:

III. «Violarea art. 112 din Pr. civ. și a principiului că nimeni nu se poate îmbogăți în paguba altuia (art. 996 Cod civ.). Că după ce în fapt trib. stabilește că firma Bercovici & Spetter a primit pe nedrept niște spițe care trebuiau restituite reclamantului Iancu Ițic, respinge cererea noastră de chemare în garanție, făcută în contra acelei firme, pe motiv că acest drept al Direcțiunii nu ar fi consacrat prin nici un text de lege;

«Acest fel de a argumenta al trib. e fals, căci legea pentru admiterea unei chemări în garanție, nu cere altă condiție de cât ca partea care o face să aibă un just motiv. Ori justul motiv, însuși tribunalul îl constată în faptul că am dat din eroare lui Bercovici & Spetter coletele ce trebuia să le dăm reclamantului Ițic».

Având în vedere că Direcțiunea căilor ferate văzându-se condamnată a plăti prețul lemnului către Iancu Ițic a chemat în judecată la rându-l ei firma Bercovici & Spetter căreia îi predase acele lemne, ca să-i achite la rându-l ei costul lor;

Că atât judecătorul de ocol cât și tribunalul refuză chemarea dinaintea lor a firmei Bercovici pe cuvânt că Direcția căilor ferate nu poate avea recurs în garanție contra firmei Bercovici & Spetter, căreia din greșală i-a predat marfa, întru cât acest drept nu e consacrat prin vre un text de lege și nici a intervenit între Direcție și firmă vre-o condiție prin care firma să-și fi luat obligația de a garanta pe Direcție, în cazul când ar suferi vre-o daună, provenind din predarea mărfii pe seama sa; că-i recunoaște însă dreptul direcției să acționeze firma Bercovici & Spetter pe cale principală pentru a se despăgubi de costul mărfii ce i-a predat;

Având în vedere că firma Bercovici & Spetter primise lemnele fără a achita nimănui prețul lor, și Direcția era îndrituită a o chema la răspundere dinaintea judecății pentru achitarea prețului;

Având în vedere că instanțele de fond pentru o bună judecare a proceselor sunt obligate a judeca simultaneu toate chestiunile relative la o acțiune, iar nu a le disjunge, ast-fel că în această acțiune fiind firma Bercovici & Spetter intim legată cu acțiunea, la care avea drept Iancu Ițic contra Direcției, rău instanțele de fond a despărțit acțiunea ce direcția Căilor ferate avea contra lui Bercovici de acțiunea intentată de Iancu Ițic Direcției pe care o judecau atunci;

Că instanțele de fond urmau a judeca ambele acțiuni simultaneu, ast-fel că în această privință moti-vul este fondat, sentința tribunalului urmează a fi casată numai în această privință, rămânând a-și produce efectele ei în cele-lalte dispozițiuni ale sale.

Pentru aceste motive, Curtea, admitând motivul III, casează, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția I

Audiența de la 12 Septembrie 1901

Președenția D-lui A T H. C. K I V U, Prim-Președinte

Mândica Donici cu Volf Dulberg și Max Schildhaus

Deciziunea civilă No. 139/901

Separatie de patrimonii.— Condiții de admisibilitate.— Micșorarea veniturilor dotale prin faptul bărbatului.— Dacă constituie o desordine conform cerințelor art. 1256 C. civ.— Dacă bărbatul poate ceda venitul dotal pe timp de 5 ani și primi cu anticipație prețul.— Efectul acestei cesiuni în cas de separatie de patrimonii.

Efecte.— Urmărirea veniturilor dotale începută înainte de cererea separării de patrimonii.— Dacă efectul ei încetează îndată ce femeea a obținut separatie de patrimonii — (Art. 1263 și 1265 C. civ.).

1. *Pentru a obține separația de patrimonii e de ajuns să se stabilească înaintea justiției că prin faptul bărbatului veniturile dotale au fost micșorate într-o proporție destul de gravă pentru a face acest venit insuficient sarcinelor căsătoriei și a expune chiar fondul zentral într'un cas de mare nevoie, când acest venit ar fi cu desăvârșire insuficient cum ar fi o boală gravă, etc.*

2. *Dacă conform art. 1268 C. civ. bărbatul poate să arendeze sau închirieze imobilele dotale pe un termen de cinci ani, nu poate însă ceda acest venit, căci dreptul de a fixa pentru viitor suma ce trebuie să plătească arendașul sau chiriașul pentru folosința imobilului dotal, nu implică și acela de a o percepe anticipat; ci art. 525 C. civ. nu-i atribue acest venit de cât pentru timpul cât dispune de usufruct și îndată ce se stinge acest usufruct fie prin moarte, divorț sau separare de patrimonii, se urmează față cu cei de al treilea după regula «resoluto jure dantis» și deci venitul dotal nu formează gagiul creditorilor de cât atât timp cât bărbatul are usufructul averii dotale.*

3. *Separatia de patrimonii are efect din ziua când s'a format cererea. Efectul urmărilor creditorilor bărbatului asupra veniturilor dotale încetează îndată ce femeea a obținut separarea de patrimonii, afară de cazul când este din parte-i rea credință.*

S'a ascultat: d-l avocat G. D. Chiriac, din partea apelantei Mândica Donici în dezvoltarea motivelor de apel; d-nii avocați Oprescu și Ion G. Demetriadi procuratori din partea intimaților Max Schildhaus și Volf Dulberg în combateri, în lipsa d-lui Căpitan Em. Donici.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de Mândica Em. Donici contra sentinței No. 316 din 28 Aprilie 1901 a trib. Ilfov, secția I;

Având în vedere că Mândica Donici a cerut contra soțului său Căpitanul Em. Donici, separația de patrimonii, cerere pe care trib. prin acea sentință a respins-o și pe care reclamanta o repetă azi în apel;

Având în vedere că reclamanta cu ocazia căsătoriei sale a adus căpitanului Donici conform contractului dotal autentificat de trib. Covurlui, secția I sub No. 712 din 12 Martie 1898 o zestre consistând din moșia Puești din districtul Tutova, cu un venit de 14000 lei anual garantat de tatăl soției, și un trusoă în valoare de 25000 lei;

Având în vedere că, din actele exibate de apelantă, rezultă că soțul ei, căpitanul Donici, puțin timp după căsătorie a exploatat singur moșia, împrumutând pentru aceasta bani de la diferite persoane: că creditorii văzând că nu le achită datoria, sequestrează și urmăresc averea din locuință și de pe moșie, și că în cele din urmă Căpitanul dă moșia Puești în arendă pe prețul de 14600 lei anual și tot odată acordă creditorului Wolf Dulberg o cesiune asupra căștiurilor de la 1 August 1900 până la 26 Octombrie 1901 inclusiv pentru suma de 20300, iar creditorul Schildhaus obține de la trib. Tutova, prin sentința No. 133 din 1 Iunie 1900 poprirea căștiurilor moșiei de la 26 Octombrie 1902 înainte pentru suma de 4280 lei cu dobândă și cheltuieli;

Având în vedere că, la trib., amândoi acești creditori au făcut intervențiune cerând respingerea separațiunii patrimoniilor, și că azi în apel susțin aceste concluziuni, cerând în subsidiar, în cas de s'ar admite separarea de patrimonii, să li se respecte creanțele de către reclamantă;

Având în vedere că pentru ca să existe motiv legal de separarea patrimoniului soției dotale, ajunge să se stabilească înaintea justiției că prin faptul bărbatului veniturile dotale au fost deturnate într'o proporție importantă de la destinația lor de a servi la susținerea familiei, și aceasta fără a se cere probă că această distrațiune a provenit din incapacitate sau inexperiența bărbatului, și mai puțin încă din rea credință, ci ajunge constatarea că prin faptul numai al bărbatului s'au micșorat veniturile dotale într'o proporție destul de gravă pentru a implica un pericol de insuficiență a venitului dotal, insuficiență care, prin consecințele ei inevitabile, să fie de natură a expune chiar fondul zentral într'un caz de nevoie mai mare neprevăzută, precum cazuri de boală gravă, de căpătuirea copiilor, care nu s'ar mai putea acoperi prin venitul dotal astfel redus;

Având în vedere că această micșorare peste o proporție rațională rezultă din chiar titlurile intervențiilor, iar trib. Tutova, prin menționata sentință constată că tot venitul dotal se reduce la 5800 lei pentru anul 1900 și la numai 3100 lei pentru 1901;

Având în vedere că astfel, fără a mai fi nevoie să se stabilească desordinea daraverilor căpitanului Em. Donici și din creanțele și urmărirea celorlalți creditori, Max Frenkel cu 6000 lei N. Helder cu 720 lei; frații Zissu cu 1592 lei; Adolf Iuster cu 12327 lei, etc., este constant că veniturile dotale au scăzut prin faptul soțului într'un mod foarte grav, și dar situațiunea reclamantă a se aplica remediul preventiv al separării patrimoniului;

Având în vedere că, dar, cererea reclamantei este fundată;

Având în vedere că odată ce se admite separarea patrimoniului femeii dotale, această separare are efect din momentul separării, conform art. 1263 C. civ.;

Având în vedere că intervențiunii cer, în primul loc, respingerea separării, și în al doilea loc să se recunoască față de soție validitatea și respectarea pe viitor a urmărilor îndreptate de ei asupra veniturilor moșiei Puești;

Având în vedere că, în ce privește primul punct, ei nu dovedesc cu nimic ce să se opună admiterii cererii în principiu conform art. 1261 Cod civil;

Având în vedere că dacă Căpitanul Donici, conform art. 1268 C. civ. poate să arendeze sau să închirieze imobilele dotale, pe un termen de cinci ani, nu poate însă ceda acest venit, căci dreptul de a fixa pentru viitor suma ce trebuie să plătească arendașul său chirieșul pentru folosința imobilului dotal, nu implică și acela de a o percepe anticipat; că, art. 525 C. civ. nu îi atribue acest venit de cât pentru timpul cât dispune de uzufruct și îndată ce se stinge acest uzufruct, fie prin moarte, fie prin divorț, fie prin separare de patrimonii, se urmează față cu cei de al treilea după regula *resoluto jure dantis* și dar venitul dotal, neformând gagiul creditorilor de cât pe cât timp soțul rămâne uzufructuar, și creditorul nedovedind și nealigând măcar rea credință din partea soției, nu există nici un motiv pentru ca creanțele intervențiilor să aibă privilegiu de a înlătura dispozițiile formale ale art. 1265 din Codul civil;

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier G. Flaișlen, Curtea, admite apelul făcut de Mândica Donici în contra sentinței cu No. 316/901 a trib. Ilfov, s. I;

Reformează menționata sentință;

Admite acțiunea intentată de apelantă în contra soțului său Căp. Em. Donici pentru separarea patrimoniului său dotal; Obligă pe soțul său Căp. Em. Donici, să restituie apelantei Mândica Donici averea cuprinsă în actul dotal autentic la No. 726/98 de trib. Covurlui și transcris la No. 11/98 de trib. Tutova;

Respinge cererile făcute de Wolf Dulberg și Max Schildhaus prin petiția de intervenție cu datele de 9 și 16 Aprilie 1901;

(ss) At. C. Kivu, T. T. Gjuvara, G. Flaișlen, Em. Anastasiu.

grefier (s) N. Brătianu.

Opiniune

Pentru motivele din sentința apelată sunt de părere a se respinge apelul făcut de Mândica Donici în contra sentinței cu No. 316/901 a trib. Ilfov s. I și a se confirma zisa sentință.

(s) D. Giuvaru.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ILFOV, Secția I

Audiența de la 28 Aprilie 1901

Președenția D-lui A. PROCOPIU, Judecător

Mândica Donici cu soțul său Căpitan Em. Donici

Sentința civilă No. 316/901

Separatie de patrimonii. — Micșorarea veniturilor dotale din faptul bărbatului. — Dacă poate fi un motiv de cererea separării de patrimonii. — (Art. 1256 Cod. civ.).

Veniturile dotale sunt supuse ca ori-cari venituri variațiunii de la un timp la altul și dacă bărbatul în loc să administreze el moșia, a arendat-o și din această cauză veniturile s'au micșorat, mai ales în urma unor ani agricoli răi, aceasta nu constituie o dezordine în afaceri pentru care femeia să aibă drept a cere și obține separarea de patrimonii.

S'a ascultat: d-l avocat G. Kiriac din partea d-nei Mândica Donici în desvoltarea motivelor acțiunii sale, și pe d-l avocat I. Duca din partea intimatului Căpitanul Em. Donici în combateri; cum și pe d-l avocat I. Demetriade din partea intervenientului Max Schildhaus.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere acțiunea intentată de d-na Mândica Donici prin petițiunea înreg. la No. 2310/901, contra soțului său Căp. Em. Donici în baza autorizațiunii președențiale cu No. 49546/900, pentru separațiune de patrimonii;

Având în vedere și cererile de intervențiune făcute de Wolf Dulberg și Max Schildhaus, în calitate de creditorii ai soțului, cerând a se respinge cererea de separațiune de patrimonii;

Având în vedere actele prezentate și conclusiunile părților;

Având în vedere că reclamanta și întemeiază cererea pe dispozițiunile art. 1256 și urm. Cod civil, arătând că soțul său care s'a ocupat de agricultură a contractat datorii, din care cauză drepturile sale dotale sunt compromise;

Considerând că femeia poate cere, în cursul căsătoriei separațiune de patrimonii, dacă dota este în pericol de a se pierde și daraverile soțului ajunse într'o mare desordine;

Că acest drept ce legea conferă femeii măritate, este însă subordonat condițiunii de a învedera cele ce alegă, căci simpla enunțare a unor fapte ce nu există sau dacă există sunt de așa natură în cât sunt departe de a constitui o primejdie pentru dotă și nici de cum o rea administrațiune a bărbatului, nu pot îndreptăți pe femeie să ceară și să obțină luarea unei asemenea măsurii ce micșorează și periclitizează creditul bărbatului și interesele creditorilor;

Că în speță, din acte și desbateri, se constată în fapt soțul reclamantei Căpitanul Em. Donici în anul 1899—1900, fiind nevoit a îngriji el însuși imobilul dotal—moșia Puești din jud. Tutova—a trebuit să împrumute diferite sume necesare ori-cărei exploatațiunii; acel an agricol fiind foarte defavorabil, evident a rezultat pagube; după trecerea de un an, soțul arendează imobilul dotal, pe termen de cinci ani de la Aprilie 1900—1905 și cu prețul anual de 14600 lei;

Că, în ce privește datoriile contractate, soțul a plătit o parte din ele, parte le-a aranjat, cesionând din veniturile moșiei, din fie-care rată și rezervându-și pentru sine o parte din venit;

Că în ce privește imputarea că soțul ar fi vândut zestrea moșiei, adică uneltele agricole și vitele, ce cumpărase pentru timpul când a exploatat, și că administra o moșie situată în Tutova, atunci când el și avea re-

ședința în Galați, acestea nu pot avea nici o temeinicie, întru cât era natural ca să le vândă pentru a și putea relua capitalul cheltuit cu cumpărarea lor și ori unde s'ar fi găsit Căpitanul Donici, la Galați sau în altă parte, întru cât moșia rămânea nearendată era obligat să o administreze singur, ceia-ce a și făcut;

Că din contră, nu se poate zice că soțul reclamantei a fost și este un rău administrator, căci îndată ce a văzut că singurul an, în care exploatase moșia a încercat pagube n'a mai continuat, ci a arendat moșia și încă pe un preț mai mare ca în trecut (14600) lei în loc de 14000, cât și da chiar socrul său d-l Vladicoglu, și a aranjat ast-fel ca să poată plăti și pe creditorii și să poată reține și pentru întreținerea familiei;

Că în ori-ce caz, aceasta fiind o stare de lucruri ce se raportează la trecut și care nu se mai continuă în timpul de față, iar soțul în ce privește acel trecut luând măsurii de îndreptare, nu se poate spune că dota este în pericol și daraverile soțului în mare desordine;

Căci admitându-se acest mod de a vedea al reclamantei ar fi să se creadă că veniturile dotale, sunt invariabile și că de îndată ce ele s'au micșorat, femeia este autorizată a și separa patrimoniul;

Că negreșit și veniturile dotale ca și ori care venituri sunt supuse variațiunii de la un timp la altul, o moșie ca și o casă, putând produce une ori mai mult, alte ori mai puțin, sau chiar de loc, după timp și împrejurări;

Că de alt-fel, acel an, agricol fiind unul din cei mai răi, era indiferent, dacă atunci moșia ar fi fost administrată de soț, de soție, sau de ori care altul, paguba ar fi fost aceiași;

Că ast-fel fiind, acțiunea este neîntemeiată și urmează a fi respinsă;

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător A. Procopiu, admite cererea de intervenție făcută de Wolf Dulberg și Max Schildhaus și prin consecință respinge cererea de separațiune de patrimonii făcută de d-na Mândica Căp. Em. Donici, etc.

(ss) Aurel Procopiu, G. Pherechide.

p. grefier (s) D. Dumitrescu.

JUDECĂTORIA OCOLULUI ZELETIN, JUD. TECUCI

Audiența de la 7 Iulie 1901

Iancu M. Ilie cu Costache Mazaricui

Carte de judecată civilă, No. 303.

Acțiune posesorie.—Dreptul de proprietate contestat.—Dacă locatarul mai poate singur sta în judecată sau trebuie să cheme în garanție pe proprietar.—(Art. 1428 din Codul civil).

Competință.—Excepțiuni.—Competința judecătorilor de ocol în privința excepțiilor.

Otcup (accise).—Dreptul de otcup al proprietarilor de țerguri.—Dacă a fost desființat fie de legiuirile vechi, fie de cele noi.—(Art. 32, 66, 148 și 151 din Regulamentul organic al Moldovei; art. 21 din legea rurală de la 1864; art. 12, 19, 108 și 129 din Constituție; art. 480 Codul civil).

Hrisoave domnești.—Lipsa semnăturii Domnului.—Dacă a în acest caz vre-o țarie.

Otcup.—Dacă este un accesoriu al dreptului de besman.

Prescripție.—Dacă dreptul de otcup se dobândește prin prescripție.—Art. 1906 și 1907 Codul Calimach.

Avocat.— Plată.—Aprecierea judecătorului.—(Art. 146 Pr. civ.).

1) Când arendașul sau locatarul suferă din partea unei terți persoane o turburare de drept, și drepturile proprietarului sunt contestate, dănsul nu mai are calitatea de a figura singur în instanță spre a apăra și susține acele drepturi contestate, ci trebuie atunci ca dănsul să cheme în garanție pe proprietar.

2) De și este exact că judecătorii de ocol nu pot statua pe cale de excepțiune de cât atât pe cât pot judeca și pe cale de acțiune, adică ei sunt judecătorii excepțiunei în limitele competenței generale ce legea le hotărăște pentru acțiunile principale, totuși, ori care ar fi în abstracto valoarea dreptului pe baza căruia se reclamă o sumă certă, judecătorul de ocol este competent a statua dacă diferitele texte de lege dau sau nu în astă privință o acțiune reclamantului, de oare-ce în acest caz este vorba mai mult de interpretarea legii, precum de asemenea judecătorii de ocol pot examina și excepțiile ridicate de pârât atât timp cât ele nu au nici un fundament serios, sau când ar fi inutile prin faptul că însuși drepturile, căror excepțiunile se opun, nu ar fi existând sau n'ar fi dovedite.

3) Atât vechile legiuiri cât și cele noi n'au desființat drepturile de monopol, oțcup (accise), etc. stabilite prin vechile hrisoave domnești și invoeli, la înființarea de tîrguri, în favoarea proprietarilor, și aceste drepturi, valabil dobîndite, constituiesc drepturi câștigate legale în folosul proprietarilor, și au și astăzi o existență legală.

Aceste oțcupuri sau accise ce se percep de proprietari, nu sunt impozite sau dări cu caracter fiscal, ci sunt niște indemnizări convenționale cu care au a răsplăti pe proprietarii acei ce voiesc a se stabili sau folosi de bunul acestuia.

4) Hrisoavele domnești, chiar investite cu pecetea Domnului și contrasemnate de loțofăt, nu au nici o tărie dacă nu sunt semnate de Domn.

5) Dreptul de oțcup nu este un accesoriu al dreptului de besman.

6) Atât după Codul Calimach, cât și după Codul civil, astăzi în vigoare, prescripția achisitivă nu se poate aplica drepturilor personale sau de creanță.

Ast-fel, dreptul de oțcup nu se dobîndește prin prescripție, ori cât de îndelung timp ar fi plătit tîrgoveșii această taxă proprietarului tîrgului.

7) Plata avocatului se va ține în seamă părții câștigătoare după chibșuința judecătorului, care nu este obligat a acorda întreg onorariul convenit între avocat și client (1).

(1) Asupra acestui punct facem rezervele noastre, căci de și se admite de jurisprudență (v. Cas. rom., Cas. belg. și Trib. Bruxelles; Curierul Judiciar din 1897, No. 22 și Bulet. S-a I, anul 1897, p. 705. Sirey. 90. 4. 4. Pasirisie belge. 97. 3. 7) și de o parte din doctrină (v. Troplong, Mandat, 632. Guillouard, Idem, 164, 166. P. Pont, Petits contrats, I, 1109), că onorariul stipulat de un avocat poate fi redus, de câte ori justiția îl găsește prea exagerat; totuși ni se pare că asemenea procedare violează convenția dintre părți, care este legea lor (art. 969, § 1). Cpr. în acest din urmă sens, Laurent, XXVII, 347 și XXVIII, 23. Massé-Vergé, V, § 754, p. 49, nota 11, coloana 2. Planiol, II, 2236. Baudry et Wahl, Mandat, 738. Demogelot, Mandat, 452. Aubry et Rau, IV, § 414, p. 649. Demolombe, Revue de légis., anul 1846, t. II, p. 445. Répert. Sirey, t. 27, Mandat, 624 urm. T. Huc, XII, 19, p. 32. Arntz, IV, 1466. Baudry Lacantinerie, III, 908. Cas. belg. D. P. 86. 2. 257. Sirey, 89. 4. 52. C. din Paris. D.

Judecata,

Asupra acțiunei de față, intentată de Iancu M. Ilie arend. din tîrgușorul Stănișești, contra lui Costache Mazariciu, comerciant din acelaș tîrgușor, și care astfel după cum s'a susținut și redus în instanță, are de obiect obligarea numitului pârât a plăti reclamantului Ilie suma de 144 lei, ca oțcup pentru niște vin și ra-chiū, ce pârâtul ar fi introdus în tîrgul Stănișești, și care oțcup ar fi în drept reclamantului a' l percepe de la pârât, fiind arendașul moșiei cu tîrgul Stănișești și a veniturilor și drepturilor acestei moșii, proprietatea d-lui N. Constantiniu din Galați;

Avënd în vedere susșinerile părților și actele prezentate de dănsule;

Avënd în vedere că, în primul rënd, pârâtul prin d. avocat C. Papadopol-Calimach, contestă reclamantului Ilie, dreptul de a sta în această calitate în procesul de față, întru cât se pretinde că este vorba de o turburare de drept ce s'ar aduce arendașului Iancu Ilie;

Considerând că din contractul autentificat de tribunalul Covurlui, secția I sub No. 2192/95 și transcris la tribunalul Tecuci, sub No. 728/95, prezentat de reclamantului Iancu Ilie, se constată că acesta a arendat de la d. N. Constantiniu, pe timp de 9 ani, începători de la 23 Aprilie 1896, moșia Stănișești, precum și toate veniturile tîrgușorului Stănișești situat pe această moșie;

Considerând că, în materie de arendă și la vëndări, turburările ce poate suferi un arendaș din partea unei terți persoane, sunt de două feluri și anume: 1) turburare de fapt, care este atunci când terțitul turburător nu'și sprijină fapta sa pe un drept asupra lucrului închiriat sau arendat (art. 1426 C. civ.); și 2) turburare de drept, atunci când, din contră, turburătorul își sprijină fapta sa pe un drept ce pretinde că are asupra lucrului arendat sau închiriat (art. 1427) sau chiar dacă contestă proprietarului lucrului un drept ce acesta pretinde că ar avea. (Baudry et Wahl, Lougè, I, p. 278);

Că, în speșă, pârâtul Costache Mazariciu opunëndu-se de a plăti arendașului Ilie, reclamantului de astăzi, oțcupul pretins, pe motiv: 1) că, prin legile astăzi în vigoare s'a abrogat drepturile de monopol, oțcup, accize, etc., ce proprietarii aveau odinioară pe baza vechilor hrisoave și așezăminte, și 2) că, chiar dacă aceste drepturi n'ar fi desființate, totuși proprietarul tîrgului și moșiei Stănișești, nu are dreptul de a reclama atât de la el, cât și de la cei-l'alți tîrgoveși, fie direct, fie prin arendașul său, plata de oțcup, de oare-ce nici o invoială nu există și nici a existat vre-odată între tîr-

P. 95.2.445. Veđi asupra acestei controversă, Répert. Dalloz, Supplément, V^o Agent d'affaires, 5 urm. și Fuzier Herman, Code civil annoté, IV, art. 1999, No. 40 urm.— Singurul caz în care tribunalele ar putea să reducă onorariul stipulat este acela în care ele ar decide că mandatul n'a fost executat de cât în parte. Veđi Fuzier-Herman, loco cit., No. 59. Guillouard, Mandat 164. Cpr. și C. Paris. Sirey, 71. 2. 149. Curtea din Montpellier a decis de asemenea (D. P. 94. 2. 212. Sirey, 94. 2. 208) că tribunalele pot reduce onorariul mandatului, de câte ori ele constată din partea lui comiterea unei culpe grave în exercițiul mandatului său, mai ales dacă mandantele a fixat onorariul mandatului înainte descoperirii acestei culpe.

goveții din Stănișești, și diferiții proprietari ai acestui târgușor, această opunere, ast-fel susținută, constituie în adevăr o turburare de drept ;

Considerând că, după dispozițiile art. 1428 Cod civ. în cazul când arendașul sau locatarul suferă din partea unei terțe persoane o turburare de drept, și drepturile proprietarului sunt contestate, dânsul nu mai are calitatea de a figura singur în instanță, spre a apăra și susține acele drepturi contestate, urmând ca dânsul să cheme în garanție pe proprietar; Că deci pârâțul, contestând proprietarului Constantinu, însuși dreptul de ocup, arendașul său, nu mai are calitatea de a sta ca reclamant în procesul de față, și a căuta să valorifice față de pârât, dreptul de ocup contestat, al proprietarului, după cum voește a o face ;

Considerând că, în al doilea rând, pârâțul susține că această judecătorie n'ar fi competente a statua asupra acțiunii de față, de oare-ce, de și suma reclamată este mai mică de 200 lei, însă se contestă și se pune ast-fel în discuție existența unui drept a cărui valoare în general este mai mare de 1500 lei, până la care sumă judecătoriile de ocoale pot judeca ;

Considerând că, de și este exact că judecătorii de ocol, nu pot statua pe cale de excepțiune, de cât atât cât pot judeca și pe cale de acțiune, adică judecătorii de ocol sunt judecătorii excepțiunii în limitele competenței generale ce legea le hotărăște pentru acțiunile principale, totuși ori care ar fi *in abstracto* valoarea dreptului pe baza căruia se reclamă o sumă certă, judecătorul de ocol este competent a statua dacă diferitele texte de lege dau sau nu în această privință o acțiune reclamantului, de oare-ce, în acest caz, este vorba mai mult de interpretarea legii, precum de asemenea judecătorii de ocol pot examina și excepțiile ridicate de pârât, atât timp cât ele nu au nici un fundament serios, sau când ar fi inutile prin faptul că însăși drepturile căror excepțiunile se opun, nu ar fi existând sau n'ar fi dovedite (Rădulescu, *Legea jud. de pace*, p. 76) ; și deci numai intrând în cercetarea fondului, judecata s'ar putea pronunța dacă este competentă sau nu asupra excepției de necompetință ridicată de pârât ;

Considerând că, admițându-se că reclamantul Iancu M. Ilie, ar avea calitatea de a intenta și susține personal acțiunea de față, urmează a se vedea dacă astăzi se mai pot percepe dările de ocup, sau acsive stabilite prin vechile hrisoave sau așezăminte în favoarea proprietarilor ;

Considerând că pârâțul susținând negativa, adică că aceste drepturi de monopol, ocup, etc. ar fi astăzi abrogate, se întemeiază pe art. 66, 148 și 151 din Regulamentul organic al Moldovei, pe art. 21 al legii rurale de la 1864, precum și pe art. 12, 103 și 129 din Constituție și pe echitate ;

Având în vedere însă, că din examinarea tuturor acestor texte de legi, vechi și noi, nu rezultă câtuși de puțin că s'ar fi abrogat drepturile de monopol, ocup, acsive, etc. stabilite la întemeierea târgurilor prin vechile hrisoave sau așezăminte în favoarea proprietarilor, căci, în adevăr : art. 66 Reg. organic al Moldovei, abrogă toate sarcinile ce sub deosebite numiri și în dife-

rite epoce au fost neîncetat împovărătoare pentru contribuabil ; se regulează cu alte cuvinte prin acest articol ca și prin cele ce'i preced și îi urmează, și care formează capitolul III din Regulament, situația financiară a Principatului Moldovei, și se determină prin acele articole de sub capitolul III, diferitele impozite sau dări cu caracter fiscal ce au a plăti locuitorii Moldovei, ne ocupându-se însă, și nedesființând ast-fel dările ce se plăteau proprietarilor, și care nu sunt niște dări cu caracter fiscal, ci mai mult niște indemnizări sau despăgubiri în folosul proprietarilor ; Că, de asemenea, nici art. 148 și 151 tot din Regulamentul organic, nu desființează nici unul din drepturile de mai sus, întru cât prin primul articol 148, se proclamă libertatea comerțului și a industriei ca fiind izvorul de bogăție al țării, iar prin art. 151, ca consecință a art. precedent, se scutesc de vamă și apalt produsele solului Moldovenesc. precum și orî-ce produs al industriei ;

Că, din contră, acest Regulament organic, menține formal drepturile de monopol ale proprietarilor ; căci prin art. 129 hotărăște că : proprietarul singur are dreptul de a vinde pe moșia sa, vin, rachiu și alte băuturi și a avea măcelărie și dugheni, declarându-se tot de odată că aceste drepturi sunt nedespărțite, inerente proprietății, și tot ast-fel, și în aceeași termeni hotărăște și art. 32 din Regulamentul alăturat pe lângă firmanul împărătesc din 1851 (Manualul administrativ al Moldovei, tom. I, pag. 422 și urm.) ;

Că, de asemenea, prin art. 70 Regul. organic, se declară în adevăr fără efect, hrisoavele de sare și scutițiile de vamă acordate boerilor și mânăstirilor, cât și cele de mărtăsăpie, afară de cazul prevăzut de art. 129, ca păgubitoare Statului și ca ne fiind în raport cu drepturile de proprietate dar se hotărăște că acele drepturi ce sunt inerente proprietății, menționate în parte și prin art. 129 citat, rămân neatînse și supuse liberei dispoziții a proprietarului ;

Că, prin art. 21 din legea rurală de la 1864, hotărîndu-se ca «verî-ce monopol precum de măcelărie, brutărie, de băuturi și altele în cuprinsul vetri satului se desființează», aceasta nu face ca drepturile de monopol, ocup, etc. ale proprietarilor dobândite pe baza vechilor hrisoave sau învoeli să fi fost desființate, și să fi devenit ilegale în târgușoarele ce au rămas ale proprietarilor, căci prin citatul articol 21, se desființează aceste monopoluri în cuprinsul vetri satului, care a devenit proprietatea comunei, dar nu și în târgușoare, și drepturile proprietarilor relative la ele, ce nu sunt cuprinse în vatra satului, și nefiind rescumpărate au rămas ale proprietarilor ; — Că din contră și în viitor, proprietarilor ; li s'au recunoscut dreptul de a înființa târguri pe proprietățile lor, și a percepe și oare-și care taxe, cu condițiune însă ca acele târguri să fie pe pământul propriu al lor și în afară de vatra satului, ce este proprietatea comunei, și în care, conform art. 71 al. 11 din legea com. rurale, ea are dreptul a-și înființa bălciuri, și zile de târg cu luare de taxe în profitul ei. — (Circularea Ministerului de Interne No. 9521 de la 16 Sept. 1864) ;

Că, prin art. 12 din Constituție oprindu-se în Statul român, toate privilegiile, scutițiile și monopolurile de

clasă, nu se desființează acele ale proprietății, legalmente dobândite; că, după art. 19 Constituție, dreptul de proprietate este sacru și inviolabil, iar după art. 480 C. civ., proprietatea este dreptul ce are cineva de a se bucura și a dispune de un lucru în mod exclusiv și absolut, însă în limitele determinate de lege; deci întru cât aceste limite nu sunt depășite, proprietarul poate să dispue cum va voi de bunul său și să impună în folosul proprietății sale ori și ce condiții, acelor ce vor voi a se stabili sau folosi de proprietatea sa. (Trib. Iași Dr. 93, No. 23 p. 176 cu o observație a d-lui D. Alexandresco).

Că, în fine, art. 108 din Constituție, după care ori și ce impozit este așezat numai în folosul Statului, județului sau comunei, nu este aplicabil în specie, căci el și cele următoare reglementează materia impozitelor, adică a dărilor ce cetățenii au a plăti pentru a contribui și subveni la sarcinile publice, pe când oțcupurile sau acsizile ce să percep de proprietari nu sunt niște impozite sau niște dări cu caracter fiscal; ci sunt niște indemnizări convenționale cu care au a respăti pe proprietar acei ce voesc a se stabili sau folosi de bunul acestuia; și în special oțcupurile și acsizile ce se plătesc de debitanți în favoarea proprietarilor, reprezentând despăgubirea ce se cuvine acestora prin aceia că densesi, proprietarii, acordând tērgoveșilor dreptul de a vinde vin sau rachiū pe moșia lor, au renunțat ast-fel la dreptul ce numai ei, proprietarii, aveau de a o face, după cum îi îndrituiaū sus-citatul art. 129 din Regulamentul organic;

Că, în ceia ce privește argumentele deduse din faptul că aceste drepturi de monopol, oțcup, etc. ar fi inechitabile și contrarii timpului de față, ele nu sunt niște argumente juridice, și de alt-fel atât timp cât aceste drepturi sunt în mod valid dobândite, ele constituiesc niște drepturi câștigate în favoarea proprietarilor și în cazul acesta, atât dreptul cât și echitatea cer din contră ca ele să fie respectate, precum de asemenea aceste instituțiuni trebuiesc privite din punctul de vedere al timpului în care ele s'au fondat, și numărul lor cel mare denotă că nu erau în acele timpuri așa de exorbitante, cum s'ar părea în timpul de față;

Că, deci, din cele cel preced rezultă că atât legile vechi cât și cele noi n'au desființat drepturile de monopol, oțcup, etc. stabilite prin vechile hrisoave și învoeli la înființarea de tērguri, în favoarea proprietarilor, și așa fiind, aceste drepturi, valabil dobândite, constituiesc, precum s'a țin, niște drepturi câștigate în folosul proprietarilor și au și astăzi o existență legală. (Vezi în acest sens, D. Alexandresco, *Drept civil*, vol. II, pag. 435, text și notă; *Idem*, *Curierul Judiciar* No. 6/901; Curtea Galați și Trib. Iași, *Drept*. No. 22/93, pag. 172 și urm. precum și cele la-ite sentințe și decisiuni citate în adnotația d-lui D. Alexandresco, *Dreptul, loco cit.*, pag. 176. *Contră*. Trib. Tutova Dr. 88/87; Trib. Tecuci, *Dreptul* din 1897, pag. 69, No. 73. *Cas. Buletin*. 1890 p. 587 și 669);

Considerând însă că, dacă s'a stabilit că drepturile, de a se percepe oțcup sau acsiz nu sunt abrogate, și constituiesc și astăzi un venit pentru proprietari, întru cât reclamantul lancu Ilie, ca locatar al unui ast-fel de venit, reclamă de la pârâțul Costache Mazaricin

plata sumei de 144 lei ce i-ar fi datorind ca oțcup, pentru introducerea a niște vin și rachiū în tērgușorul Stănișești, cată a se vedea cu ce dovedește densusul pretenț a sa; că pentru aceasta presintă ca acte, un hrisov a lui Sc. Al. Calimach, ce se pretinde a fi semnat la început, care e datat de la 1816, și o învoială semnată de Princesa Efrosina Calimach, din 1856, și legalizată de Tribunalul Tecuci, la No. 27/1857, mai invocând pe lângă acestea, dreptul de besman și prescripția achisitivă;

Având în vedere că, din hrisovul lui Vodă Calimach de la 3 Ianuar 1816, prezentat de reclamant ar rezulta că numitul Domnitor a hotărît a se înființa 5 adunări de iarmaroace pe an, la moșia Stănișești, dar întru cât acest hrisov, nu este semnat de acel de la care emană, nu poate avea nici o existență legală; Că deși acest hrisov, ne semnat de Vodă Calimach, este investit cu mica pecete Domnească și contrasemnat de logofet, fără a avea mențiunea că s'a trecut și în condica de hrisoave a vistieriei, lipsind însă semnătura Domnească, nu poate avea nici o tărie, iar susținerea reclamantului că acest hrisov, ar fi semnat la început, este puțin serioasă, întru cât semnarea actelor se face după și sub cuprinsul lor, iar nu la început, și ceia ce se vede deasupra, sub cuvintele: «Noi Scarlat Alex. Calimach, Voevod, cu mila lui Dumnezeu Domnul țerei Moldovei», nu este de cât formula ce se pune de capul Statului în fruntea actelor emanate de la densusul; — Că de alt-fel, din acest hrisov, ori care ar fi valoarea lui juridică, nu se constată dreptul proprietarilor moșiei Stănișești de a percepe oțcup de la tērgoveși;

Având în vedere că acest drept nu se stabilește nici din învoiala prezentată de reclamant, căci, în adevăr din această învoială semnată de Princesa Efrosina Calimach și legalizată de Tribunalul Tecuci sub No. 27/1857, ar rezulta că numita Princesă, prin acea învoială, având 26 articole, ar fi convenit între altele ca tērgoveșii de Stănișești, care vor voi a vinde rachiū sau vin în acest tērg, să fie datorii a plăti la intrarea rachiului în tērg 3 lei de vadră (art. 2) și pentru vin 1 leu de vadră (art. 3); dar întru cât această învoială aflată în mâna proprietarului, nu este semnată de cât de Princesa Calimach, nu poate fi opozabilă, și deci nu poate avea nici o tărie față de tērgoveșii de Stănișești, din partea căror nu se vede semnat nimene, și nici nu se dovedește cu nimic astăzi în instanță ca aceștia ar fi acceptat aceste obligații;

Considerând că pentru dovedirea dreptului de oțcup al proprietății, reclamantul mai pretinde că nefiind contestat de pârât dreptul de besman, rezultă de la sine și dreptul de oțcup, care n'ar fi de cât un accesoriū al besmanului; Că însă, din nici un text de lege vechi sau nou, nu rezultă că acest drept de oțcup ar fi un accesoriū necesar al dreptului de besman; Că de asemenea din aceea că art. 129 Reg. organic al Moldovei hotărăște că numai proprietarul are drept de a vinde pe moșia sa vin, rachiū, etc., iarăși nu rezultă de cât dreptul ce ar avea proprietarul în caz de va voi, de a împedica pe alții de a vinde aceste lucruri pe proprietatea sa, putend pretinde și despăgubiri, dar nu că

s'ar stabili de drept între proprietar și tîrgoveți vre o învoială în acest sens ;

Că, de asemenea, în ceea-ce privește prescripția achisitivă, invocată tot de reclamant, atît după dispozițiile Codului Calimach, (§§ 1906 și 1907) cît și acele ale Codului civil, astă-zî în vigoare, această prescripție achisitivă, nu se poate aplica drepturilor personale sau de creanță (Baudry et Tissier, *Dr. civ.*, XXV, p. 89), și deci dacă tîrgoveții din Stănișești ar fi plătit oțcup proprietarului încontinuu, timp de 40 ani, mai bine, după cum se pretinde,—ceea ce însă se contestă de pârât, și nu se dovedește cu nimic de reclamant,—această plată îndelungată nu poate a face ca proprietarul să cîștige dreptul de a percepe oțcup, cînd n'ar exista vre-o convențiune, prin care să fi dobîndit un ast-fel de drept ; Că, deci, din îndoitul punct de vedere : al lipsei calității reclamantului de a figura singur în această instanță, și din neprobarea dreptului proprietarului tîrgului Stănișești de a percepe oțcup de la tîrgoveți, acțiunea de față urmează a se respinge ;

Avînd în vedere că pârâtul odată cu respingerea acțiunii, a cerut a i se acorda și 200 lei cheltueli de judecată, ca onorar de avocat ce probează cu contractul intervenit între dînsul și d. avocat C. Papadopol Calimach, ce'l asistă ; Că, însă după art. 146 al. 4 Pr. civ., plata avocatului se va ține în seamă părții cîștigătoare după chibzuiala judecăței și nu o obligă deci a acorda întreg onorariul convenit între avocat și client ; Că ast-fel fiind, față cu valoarea pretenției reclamantului și cu împrejurarea că din cele două înfățișeri ce a avut afacerea, pârâtul nu s'a prezentat de cît la un termen, judecata apreciînd, fixează spe-sele cerute ca onorar de avocat la suma de 30 lei.

Pentru aceste motive, respinge acțiunea intentată de lăncu M. Ilie, contra lui Costache Mazariciu.

p. Judecător, (s) C. Condrachi.

Observație.—Sunt acum câte-va luni, adnotînd o carte de judecată a jud. ocolului Vaslui, ziceam că această sentință ar putea fi luată de model de multe din tribunale noastre⁽²⁾. Eată că, astă-zî, cetînd cartea de judecată a judecătoriei ocolului Zeletin mai sus reproducă, pe care ne-a comunicat-o amicul nostru d. Ionescu-Dolj, procuror pe lângă trib. județului Tutova, suntem puși în plăcuta poziție de a face aceiaș observație. În adevăr, citească orî și cine această carte de judecată, și va vedea cu cîtă îngrijire ea este motivată. Chestiunea judecată prin această sentință, de altmîntrelea, nu este nouă. Ea s'a produs de mai multe orî în jurisprudență și a fost rezolvită în diferite sensuri. Părerea cea mai juridică, consacrată în mai multe rînduri și de Curtea supremă, este însă, după noi, cea admisă prin sentința de mai sus. Nu vom reveni asupra motivelor puternice care justifică o asemenea soluție, pentru că, pe de o parte, ele

sunt cu prisosință arătate în cartea de judecată ce adnotăm, ear pe de alta, chestiunea a fost studiată de noi atît în Tratatul nostru în limba franceză, grație căruia străinii citează astă-zî decisiile jurisprudenței noastre, cît și mai cu seamă în diferitele monografii ce am publicat până acum⁽³⁾. Am voit numai să arătăm că se găsesc și prin sate judecătorești uitați, cari își înțeleg misiunea și fac onoare magistraturii.

De câte orî ne va pica în mîna o carte de judecată bine și serios argumentată, îi vom deschide cu plăcere coloanele ziarului nostru și ne vom permite de a atrage atențiunea lumii juridice asupra ei ; căci câte odată pretorul trebuie să se ocupe și *de minimis*. Cu modul acesta, judecătorii cînd vor vedea că sentințele lor sunt controlate și apreciate după justa lor valoare, vor căuta a face și mai bine. Judecătorul suprem, la urma urmei, chiar de asupra Curței de casație, este opinia publică a oamenilor competenți, și este bine ca sentințele magistratului să fie deferite acestei instanțe supreme. Aceasta este scopul unui țiar juridic, și acest scop îl urmăresc *Dreptul* și *Curierul Judiciar* de cînd apar. Credem că ambele țiare și-aũ făcut până acum datoria, și ele vor urma aceiaș cale și în viitor, cu toată apatia și indiferența unora din noi.

Este cam straniu, o recunoaștem, pentru a reveni la chestiunea judecată de judec. ocolului Zeletin, de a vedea și astă-zî în picioare niște drepturi feudale ca acele ale proprietarilor din unele tîrgușoare, însă ele constituînd adevărate drepturi cîștigate, în puterea cuvîntului, trebuie să le respectăm cît timp legiuitorul nu le va desființa și rîscumpăra ; căci, după cum zicea Benjamin Constant într'o cuvîntare rămasă celebră, nici un atentat nu este mai condamnabil și mai primejdios pentru societate de cît acel care lovește în dreptul cîștigat al omului⁽⁴⁾.

D. Alexandresco

⁽³⁾ Veđi *Dreptul* din 1893, No. 22 și *Curierul Judiciar* din 21 Ianuarie 1901, No. 6.

⁽⁴⁾ Veđi t. I, partea I a Comentariilor noastre de drept civil, pag. 29.

Rugăm pe abonații nostri, rămași în restanță cu plata abonamentelor, să bine-voiască a achita sumele datorite, cît mai neîntârziat, direct către d-l Codreanu, la administrația ziarului în București, 6 Splaiul Brâncoveanu Voevod, prin mandat sau timbre poștale, sau în mîinele numai a vechilor încasatori autorizați : Manole Herișescu pentru București și I. Riveanu pentru provincie, de la cari vor primi în schimb chitanțe din registrul cu matcă, prevăzute cu ștampila ziarului nostru.

⁽²⁾ Veđi *Curierul Judiciar* din 13 Maiu 1901, No. 36.